

Prijsvraag Nieuwe Hollandse Waterlinie Noord

1. Op Fort 't Hemeltje bevindt zich een betonnen koepel (zie foto).

Wat is de functie van deze koepel? Is dat een:

- A. Geschutskoepel
- B. Luisterpost
- C. Uitzichtpost

- A In **Fort Vechten** vindt u veel informatie over de gehele Nieuwe Hollandse Waterlinie. In dit fort is het museum gevestigd van de Nieuwe Hollandse Water linie. De eerste 15 equipes zijn uitgenodigd voor een rondleiding in het museum of over het fort. U kunt er voor kiezen nu een bezoek te brengen of later nog eens terug te komen. Onderstaande vraag hoeft alleen beantwoord te worden indien u het fort bezoekt. U kunt dan vraag B bij Fort Maarseveen overslaan.

Wie is gevestigd in Cambree 13:

- A. Leendert van der Valk die verteld over de mobilisatie van '39
- B. Soldaat Been die vertelt over zijn leven
- C. Boswachter Tineke die verteld wat er op het fort leeft

2. **Fort Rijnauwen**, een machtig vestingwerk, ligt verscholen in een open groene ruimte tussen Zeist, De Bilt, Utrecht en Bunnik. De bouwstijl van het fort en de goede staat er van zijn uniek. Behalve de vesting heeft het fort ook een waardevol natuurgebied. Door de jarenlange isolatie en rust is het een wijkplaats geworden voor vele - ook bedreigde - planten en dieren zoals orchideeën, reeën, vleermuizen, ijsvogels en ringslangen. In 1868 werd gestart met de bouw van fort Rijnauwen. Het fort werd volgens de laatste toenmalige inzichten aangelegd en bood plaats aan 540 soldaten en 105 kanonnen.

www.staatsbosbeheer.nl

Het fort heeft een speciale plek in de waterlinie omdat het:

- A. met 31 hectare het grootste fort is van de NHW
- B. de meeste bezoekers trekt binnen de NHW
- C. 't oudste fort is in de NHW

3. U rijdt nu op de Hoofddijk en ziet voor u de Uithof, het Universitair centrum van Utrecht. Midden in dit geweld van moderne hoogbouw ligt het **Werk aan de Hoofddijk**. (u kunt het dus niet zien). De Universiteit Utrecht heeft hier zijn Botanische Tuinen, met tropische kassen, thematuinen en het vlinderhof. Het fort (1877-1879) omvat een bomvrije kazerne en drie remises. Er zijn geregeld activiteiten voor jong en oud • www.bio.uu.nl/bottuinen

Welke thematuin heeft de Universiteit hier als eerste aangelegd?

- A. Watertuin
 - B. Rotstuin
 - C. Kassentuin
4. U rijdt op de Voordorpsdijk rond het fort Voordorp. **Fort Voordorp** is aangelegd in 1869-1870 en behoort daarmee tot de tweede kring. Omdat de reikwijdte van het geschut toenam werd een tweede kring van forten om de stad gebouwd: Werk te Maarsseveen (1880-1881), Fort Ruigenhoek (1869-1870), Fort Voordorp (1869-1870), Fort Hoofddijk (1877-1879), Fort Rijnauwen (1868-1871), Fort Vechten (1867-1870) en Fort 't Hemeltje (1877-1881). www.fortvoordorp.nl

Het bijzondere aan Fort Voordorp is dat het midden in het inundatiegebied ligt. Waarom is dit?

- A. Ter verdediging van de spoorlijn Utrecht -Amersfoort aangezien deze bij inundatie bovenwater blijft.
 - B. Omdat hij een gat in de linie moest sluiten.
 - C. Omdat Forteiland Blauwkapel bewoond was en daarmee zijn fort functie verloor.
5. **Fort Blauwkapel** heeft een vierhoekige vorm met in elke hoek een versterkte uitbouw (bastion). Aan de noordoostzijde, waar de vijand verwacht werd, bevonden zich oorspronkelijk twee ravelijnen (verdedigingseilanden in de gracht). Aan de stadskant bevindt zich een reduit (het laatste toevluchtsoord voor de verdedigers) in het fort. U verlaat zo direct de parkeerplaats en ziet na 100 meter de zuidelijke toegangsweg, u rijdt om het fort heen en ziet aan uw linker hand ook een noordelijke toegangsweg.

Bij beide ingangen ziet u direct naast de weg stalen balken langs de staan. Waarvoor dienen deze?

- A. Breedte beperking voor het verkeer i.v.m. de smalle er achterliggende brug
- B. Als tankversperring
- C. Decoratief, is geen origineel onderdeel van het fort

6. Op de weg naar fort Ruigenhoek treft u ook dezelfde stalen balken aan als bij fort Blauwkapel. U passeert **Fort Ruigenhoek**, ook dit fort is recentelijk gerenoveerd. Op het toegangshek hangt een bordje met de geplande rondleidingen mocht u interesse hebben. **Op de toegangsbrug staat een informatie bord. De informatie die hierop staat heeft u later nodig dus**

De vierhoekige vorm van o.a. de forten Blauwkapel en Ruigenhoek

7. U rijdt op de Gageldijk, achter de huizen in het veld ziet u diverse betonnen bouwwerken. Aan het einde, net voor u links afslaat staat er ook één vlak langs de weg.

Wat zijn dit?

- A. Standaard koepel kazamat type G
- B. Groepschuilplaats type P
- C. Bomvrij munitiemagazijn

- B Fort Maarseveen** is een vrij toegankelijk klein fort. Van boven af heeft u een mooi uitzicht over het noord-oostelijk Utrechts polderlandschap. In het Fort is thee en koffie te verkrijgen. Het is dus de moeite waard om met het pontje over te steken.

Tevens is er een expositie, wat is de naam van deze expositie?

- A. Oorlogspad
- B. Vredesstichters
- C. Vijandschap

8. U rijdt langs **Fort Nieuwersluis**. In de vesting Nieuwersluis liggen veel militaire gebouwen en sluizen. Het Fort Nieuwersluis werd gebouwd tussen 1849 en 1851. Nu is het een natuurfort. Plantenliefhebbers kunnen hier hun hart ophalen. Excursies: 035-6559911 – <http://www.fortnieuwersluis.nl/historie-fort-nieuwersluis/>

Wie is de eigenaar/beheerder van het fort?

- A. Utrechts landschap
- B. Natuurmonumenten
- C. Staatsbosbeheer

9. U rijdt langs **Fort Spion**, een fort vol verhalen. Alleen al daarom is het te overwegen om er een spannende nacht mee te maken. Dat kan in een solide remise of een appartement in het fort. Of op de minicamping. - www.fortspion.nl

Waar is deze spannende naam op gebaseerd?

James Bond, Klaus Fuchs of is Sherlock Holmes hier geweest?

Verzin het antwoord, de meest originele inzender wordt verrast. Met??

Familie van Nes heeft geantwoord: **Semper Paratus Ipse Orbem Noster** het geen betekend 'Hij staat altijd klaar om deze stad te verdedigen' en is om de originaliteit belood.

10. **Fort Kijkuit** bestaat uit verschillende bouwwerken; een oude fortwachterswoning, een buskruit- en projectielenmagazijn en een houten loods. In 1933 is er een moderne kazemat van gewapend beton bij gebouwd, bedoeld voor de opstelling van een vuurwapen. De Moderne Kazemat is voorzien van een stalen schild van 20 centimeter dik, deze van afkomstig van het in 1927 gesloopte pantserschip Hare Majesteit Tromp. Achter een muur met schietgaten en schietsleuven ligt een bomvrij wachthuis en er bovenop een geschutsopstelling. Rond 1885 bood het fort plaats voor een bezetting van ongeveer 50 manschappen. De oorspronkelijke gracht met ophaalbrug is rond 1880 gedempt, bij het aanbrengen van gronddekking rondom het wachthuis.
www.natuurmonumenten.nl/natuurgebied/fort-kijkuit

Welke prijs kreeg dit fort in 2016?

- A. Europa Nostra prijs
 - B. W.A. van Es prijs
 - C. BNG Bank Erfgoedprijs
11. **Fort Uitermeer** had de functie van verdediging van de 's-Gravelandsche Vaart, de daarlangs lopende weg en de spoorlijn Amsterdam–Hilversum. Op deze plaats mondt de 's-Gravelandse Vaart met een sluis uit in de Vecht. Deze sluis wordt al in de 16de eeuw verdedigd door een schans. In 1672 (Rampjaar) wordt de schans versterkt en het jaar daarop vervangen door een permanent fort, dat om de sluis heen wordt aangelegd. Vanaf 1815 is het fort onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Na de Tweede Wereldoorlog brengt men in het fort explosieven tot ontploffing, waardoor het zwaar is beschadigd. Op het terrein bij het fort is een restaurant aanwezig met terras aan de Vecht bij mooi weer en indien uw tijdspad het toelaat raden wij u aan hier even van te komen genieten. – www.uiteraarduitermeer.nl

Hoe heet dit type fort?

- A. Pantserkoepel fort
- B. Aarden bolwerk
- C. Torenfort

12. Vesting Weesp

Met de vestingsteden Naarden en Muiden behoorde Weesp eeuwenlang tot de vestingdriehoek ter bescherming van Amsterdam. Naast bastions en wallen vindt u hier Torenfort aan de Ossenmarkt en Kringenwet-woningen. **Fort Ossenmarkt** is gebouwd voor de NHW maar maakt sinds 1901 ook onderdeel uit van de stelling van Amsterdam. - <http://www.stelling-amsterdam.nl/forten/weesp-fortossenmarkt/>

Wie is deze heer:

- A. Jan Blanken
- B. Stadhouder Willem III
- C. Menno van Coehoorn

13. Vesting Muiden

Het vestingstadje Muiden telt een aantal belangrijke gebouwen van de Nieuwe Hollandse Waterlinie: de Westbatterij, de Kazerne, het Muizenfort en Fort H, dat een restaurant herbergt.

In het Muizenfort is een museum gevestigd. <http://forten.nl/forten/vesting-muiden/>

Hoe komt het Muizenfort vermoedelijk aan zijn naam?

- A. Het is een verwijzing naar de muisgrijze uniformen van de soldaten
- B. Door de muizenplaag in 1892
- C. Omdat het slechts een klein fort betreft.

14. Fort Pampus

U bent gearriveerd bij het Muiderslot, dit middeleeuws kasteel is al rond 1280 door graaf Floris V gebouwd maar maakte ook deel uit van de Waterlinie. Het is niet het meest noordelijke object want dat is natuurlijk het Fort Pampus dat midden in het Markermeer ligt. - www.pampus.nl

Hoe zag het er 200 jaar geleden uit op de locatie waar nu het eiland ligt?

- A. Het was een moerasgebied
- B. Het was water, de Zuiderzee
- C. Er was al een eiland.

